

MARG

Nr 1/2-2011

NOTATER FRA RANDSONEN

kr. 150

Essays: Sant og usant i fortellingen om deg selv - Utkantkultur - Strøtanker om revolusjon -
Bøker: Morten Strøksnes - Knut Ødegård - Kari Bøge - **Vitenskap:** Vitenskapsåret 2011
Junk for hjernen **Teater:** Void Story - En folkefiende - Babettes gjestebud - **Kunst:** Kåre
Kivijärvi - Jean Dubuffet - Britta Marakatt-Labba *og mye mer ...*

ISSN 1504-6427

9 771504 642003

marg¹ -en, -er

1 myk substans i det indre av knokler og i ryggraden.

godt to; seig kraft

2 det indre av plantestengel, trestamme, menneskehår, nyre

Etym.: gno. *mergr*

marg² -en, -er blank, vertikal kant på en skrevet el. trykt side

Etym.: lat. 'kant, rand'

MARG - Notater fra randsonen

Det allmennkulturelle tidsskrift

Redaksjon

Jens Harald Eilertsen (*ansv.*),

Lene E. Westerås (*redaktør, sjønnlitteratur*)

Seniorkonsulent: Bjørn Vassnes

Fotokonsulent: Arvid Sveen

Design: Margmedia

Skrivere:

Jorunn Eikjok, Jens Harald Eilertsen, Anniken Greve, John Gustavsen, Kjersti Kollborn, Irene Larsen, Elin Lindberg, Liv Lundberg, Ellen Pollestad, Odd Gunnar Skagestad, Bjørn Vassnes, Lene E. Westerås.

Illustrasjoner og fotografier:

Carl Cassegard, Foundation Dubuffet, Hugo Glendinning, Kåre Kivijärvi, Britta Marakatt-Labba, Ola Røe, Showcase Beta le Mot, Arvid Sveen, Øystein Thorvaldsen, Lene E. Westerås,

Forsiden

Istfugl på Cornishen i Beirut,

Foto: Lene E. Westerås, 2011

Utgiaver

Margmedia DA - Strandveien 95 - N-9006 Tromsø
Organisasjonsnummer : 990 750 041 MVA

Bankkonto: 4750 1946 997

Nettadresse: www.margbok.no

e-post og telefon til redaksjonen:

bvassnes@gmail.com - 46 46 98 28

jens@margbok.no, - 90 58 75 33

lene@margbok.no - 97 57 09 63

ISSN 1504-6427

Marg er trykt hos Grøset, Oslo på 115 gr. Scandia 2000 Ivory.

omslag 300 gr. Scandia 200 Ivory

Bladet er satt med Adobe Garamond Pro 11 pt, Helvetica Neue

Utgis med støtte fra: Institusjonen Fritt Ord og Norsk Kulturråd

løssalg: kr. 150. Årsabonnement per år: kr. 350

Bestilling: margbok@gmail.com/ post@margbok.no

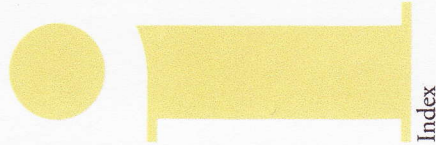
Margbok er medlem i Norsk forleggerforening og Norsk Tidsskriftforening

Ettertrykke er forbudt og kan bare skje etter avtale med Margmedia DA. Redaksjonen er ansvarlig for usignerte artikler.

MARG

www.margbok.no

Leder.....	side 5
Teater.....	side 6
Elin Lindberg: Tvungen underholdning.....	side 7
Jens Harald Eilertsen: Folkefjenden til latter.....	side 11
Elin Lindberg: Revolusjon?.....	side 16
Jens Harald Eilertsen: Kjapp surrealisme.....	side 20
Jens Harald Eilertsen: En fortelling om Babette.....	side 24
Anniken Greve: Sant og usant i fortellingen om seg selv.....	side 28
Liv Lundberg: En forrykende fortelling fra virkeligheten.....	side 46
Elin Lindberg: Krass eleganse.....	side 50
Ellen Pollestad: Pioneren fra Nord.....	side 54
Kjersti Kollbotn: Nøktern formuleringskraft og røtt blikk.....	side 59
Ellen Pollestad: I Utopiens Hage.....	side 62
Jorunn Eikjok: Samiske broderte fortellingene.....	side 68
Irene Larsen: Det samfunnskritiske blikket.....	side 72
Odd Gunnar Skagestad: Virenskapsåret 2011.....	side 78
Bjørn Vassnes: Utkantkultur.....	side 86
Lene E. Westerås: Strøanker om en revolusjon.....	side 94
Bjørn Vassnes: Junk for hjernen.....	side 98
John Gustavsen: Olje i Nord Skrugard:.....	side 108
John Gustavsen: Grønland og Færøyene.....	side 112
Skrivere.....	side 115

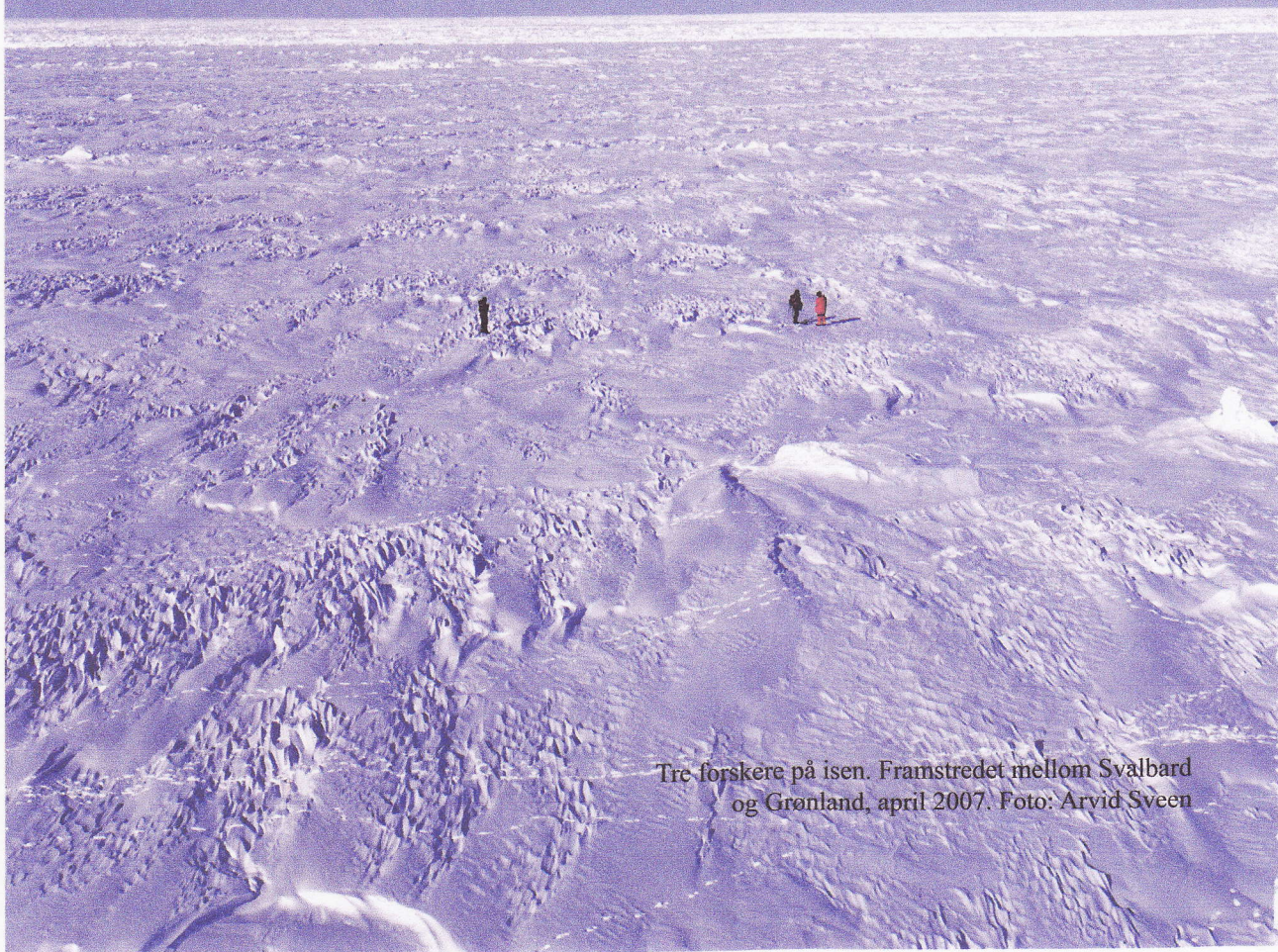

Index

Vitenskapsåret 2011:

DET SVAKESTE LEDD — OG KLIMADEBATTEN

Av Odd Gunnar Skagestad

Tre forskere på isen. Framstredet mellom Svalbard
og Grønland, april 2007. Foto: Arvid Sveen

Regjeringen ved Kunnskapsdepartementet har lansert et prosjekt med den ambisiøse benevnelsen "Vitenskapsåret 2011". Startskuddet gikk den 23. desember 2010 i form av en kronikk, hvor forskningsminister Tora Aasland presenterte prosjektets formål: "I Vitenskapsåret 2011 skal vi stille de store, gode, viktige, vanskelige, kritiske og nysgjerrighetsdrevne spørsmålene".

Blant dem som var raskt ute med å ta opp forskningsministerens utfordring, finner vi Marg-redaktøren Bjørn Vassnes, som repliserte at: "Kom gjerne med de "store" spørsmålene. Vi trenger dem. Men vi kommer ingen vei før vi også tør stille de utfordrende spørsmålene".

Hvem er "vi"? Forskerne selvsagt, samt – iallfall i prinsippet - også alle vi andre. Men kanskje spesielt de som bærer det offentlige ordskifte og den offentlige meningsdannelse, forvalterne av den definisjonsmakten som styrer samfunnsdebatten, nemlig journalistene.

Og her er det at vi møter veggen, ved at kunnskap og bevissthet om vitenskap så å si er fraværende i norske media og offentlighet, noe som blant annet manifesterer seg ved at det ikke finnes ansatte forskningsjournalister i norske aviser. At den almene forståelsen av vitenskapelig kunnskap og metode er svak, er ifølge Vassnes kommet til uttrykk blant annet i skepsisen til klimaforskningen. Dette kan meget vel være tilfelle, uten at det synes helt klart hvorhen forfatteren egentlig vil med denne formuleringen.

Forfatteren av foreliggende artikkel vil for sin del anføre at i den grad det gjør seg gjeldende skepsis til klimaforskningen i norsk samfunnsdebatt, så kan dette tilskrives forskerne selv i like høy grad som formidlerne (journalistene). Uansett er dette ikke en skepsis som media har oppmuntret til gjen-

nom å stille de utfordrende spørsmålene. Tvertimot er nettopp dette et saksfelt hvor journalistene i særlig stor grad har utmerket seg ved ukritisk å videreformidle autoriserte oppfatninger og "politisk korrekte" holdninger, hvor "de gode hensikter" veier mer enn de vanskelige realitetene

Journalister som trosvitner

At den såkalte "klimadebatten" – internasjonalt men ikke minst i Norge – er blitt ekstremt politisert, synes knapt noen å ville bestride. Et påfallende trekk ved debatten er imidlertid i hvilken grad politiseringen er blitt drevet frem av journalistikken. Man behøver ikke ty til noen konspirasjonsteori for å kunne konstatere at journaliststanden har stått frem som de ivrigste trosvitner og fanebærere for politisk etablerte, oppleste og vedtatte "sannheter" om fysiske årsakssammenhenger. Med et ensrettet trosgrunnlag på plass har i særlig grad norske journalister med entusiasme påtatt seg rollen som voktere av en politisk definert angivelig vitenskapelig "konsensus".

I Norge er det fremfor alt Aftenposten med sin visjonære apokalyptiker Ole Mathismoen som har gått i bresjen med denne form for forkynnelses-journalistikk. Han har likevel langt fra vært alene: I så måte har resten av pressekobbelet kappes om å fremstå som misjonerende lyktebærere på Den Rette Vei. At journalister løper i flokk, er såvisst ingen oppsiktsvekkende observasjon. Men på dette feltet har flokkmentaliteten bidratt til en demonisering og intimidering av alle som ikke måtte høre hjemme i de troendes rekker, noe som igjen har ført til en skremmende grad av ensretting av den offentlige debatt.

Klimabølgen – debatten og dens premisser

Som en tsunami-lignende flodbølge har dagens norske klimadebatt rullet over oss. I 2007 var det 1046 oppslag der global opp-

varming ble nevnt i landets største aviser, mot 129 i 2002. Siden 2007 har nivået stabilisert seg på drøyt 1000 oppslag pr. år (1013 i 2010).

Det later til å ha blitt være et krav i tiden at "alle" skal mene noe om klimaet på vår klobe. Og ikke bare mene noe, men mene det samme. Slikt blir det ikke noen særlig spennstig debatt av. Samfunnets opinionsdannere meddeler seg imidlertid fortløpende i media med oppfatninger om klimaet og dets komponenter, og ikke minst, med synspunkter på selve "klimadebatten", - ufortrødent, med betydelig suffisane, og uten i synderlig grad å stille spørsmål ved debattens premiser. Det burde kan hende likevel gjøres, - hyppigere, med tydelighet og med kritisk blikk? Det er når motforestillinger på det helt grunnleggende, elementære plan mangler, at det kan bære riktig galt av sted.

Slik klimadebatten utspiller seg i media, består den i alt overveiende grad av påstander, motpåstander, tolkninger og antagelser vedrørende enkeltfenoméner. Gjerne i forenklet form: Isen smelter, havet stiger, isbjørnen dør osv. – eller motsatsen at så kanskje likevel ikke er tilfelle. Det dreier seg gjennomgående om pro & con argumenter om forhold som stort sett kan rubriseres som "anecdotal evidence", i beste fall ledsaget av eller pakket inn i mer eller mindre vederheftige forskningsdata som går på fragmenter av virkeligheten. Interessant nok – i og for seg – men knapt egnet til å belyse hva den selsomme tanken om "menneskeskapt global oppvarming" bunner i.

Her har vi i realiteten å gjøre med en trossetning (et dogme) som best kan beskrives som en kjede bestående av en serie mer eller mindre svake og tildels usannsynlige ledd. Men ingen kjede er sterkere enn dens svakeste ledd. Det gjelder også årsakskjeder. Jo flere ledd, desto flere usikkerhetsfaktorer og

feilkilder. Svikter ett eneste ledd i kjeden, faller hele resonnementet sammen. Svikter flere ledd, havner resonnementet hinsides enhver redningsoperasjon.

Dette er en forståelse som med fordel kan anvendes på en av vår tids mest populære myter - forestillingen om den angivelig menneskeskapte globale oppvarming.

Dogmet og dets bærende postulater

"Teorien" - eller rettere sagt "tesen" eller "forestillingen" - om den menneskeskapte globale oppvarming består av en kjede som i noe forenklet form består av følgende postulater:

Menneskelig virksomhet (spesielt forbrenning av karbon) har resultert i en øket (og stadig økende) CO₂ -andel av Jordens atmosfære. Denne økningen fører til en forsterket drivhus-effekt, som i sin tur har medført eller vil medføre en økning i jordatmosfærens gjennomsnittstemperatur – populært kalt "global oppvarming". For bedre å forstå hva dette dreier seg om, kan det være nyttig å ta en titt på selve atmosfæren – å gi oss selv et begrep om hva den egentlig er for noe. Jordens atmosfære består av følgende komponenter, angitt i prosentandeler:

78,08 % Nitrogen

20,95 % Oksygen

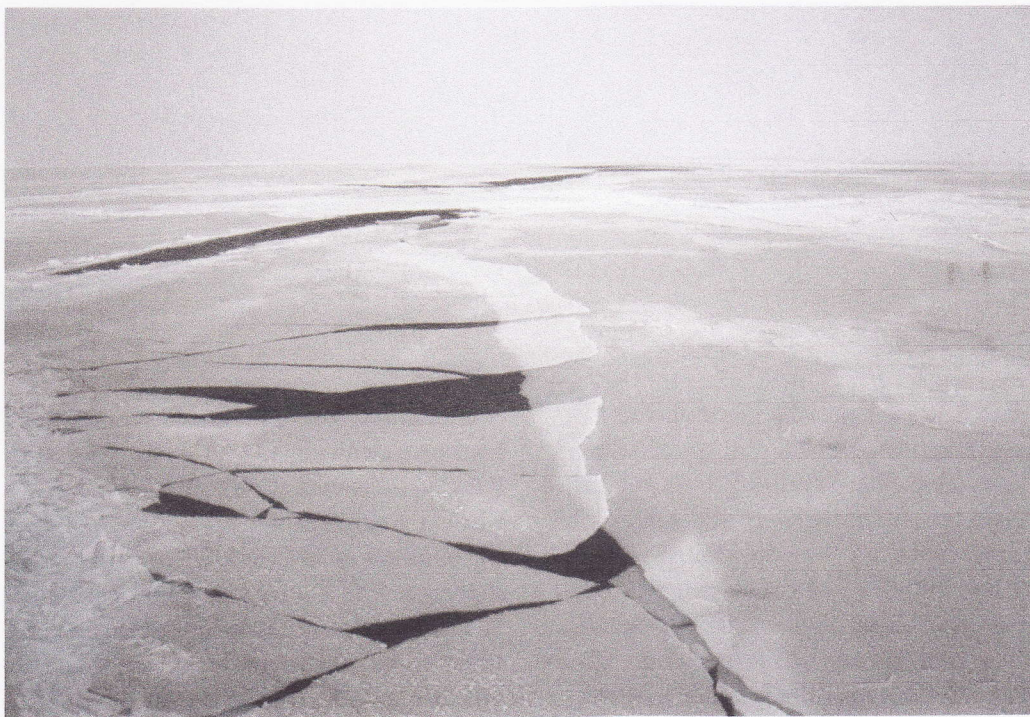
0,94 % Diverse edelgasser – i hovedsak Argon

0,03 % Karbondioksyd – (CO₂)

I tillegg kommer mindre mengder – tilsammen under én promille – Hydrogen og Metan (CH₄).

(Tilsammen 100,00 %)

Dette er et forenklet normalbilde – "ren, tørr luft". I virkeligheten inneholder atmosfæren også til enhver tid varierende mengder vanndamp, som imidlertid ikke utgjør noen fast bestanddel av atmosfæren,

Fra havet mellom Svalbard og Grønland, april 2007. Foto: Arvid Sveen

men inngår i et evig kretsløp (fordampning/nedbør) mellom luft, jord og vann. Denne vanndampen, i form av Jordens skydekke, står for mellom 98 og 99 % av den naturlige drivhus-effekten, som gjør at vår klode er beboelig.

CO₂ utgjør med andre ord 3/10000 eller tre tiendedels promille av jordatmosfæren, dvs. en forsvinnende liten andel av totalen. Denne andelen har vært tilnærmet konstant i historisk tid. Blant mange forskere er det riktignok en utbredt oppfatning at det har funnet sted en viss økning i løpet av de siste hundre til hundre og femti år. En hyppig referert antagelse går ut på at det dreier seg om en økning på ca. 30 % (fra 0,028 til 0,037 %), andre opererer med vesentlig mer beskjedne tall. Slike anslag er beheftet med betydelige metodiske usikkerheter, og er vanskelig verifiserbare.

Rent umiddelbart synes det rimelig å anta at denne eventuelle økningen - gitt de for-

svinnende små volumene som vi her taler om – vanskelig vil kunne forårsake noen signifikant endring i jordatmosfærens totale sammensetning ennsi temperatur. Spørsmål av naturvitenskapelig karakter bør imidlertid ikke søkes besvart ut ifra antagelser (om enn aldri så rimelige), men på grunnlag av testing av påstander og hypoteser gjennom etterprøvbare eksperimenter og empiri. Ifølge den p.t. toneangivende oppfatning er det imidlertid nettopp den antatte økningen av jordatmosfærens CO₂-innhold som har en såvel signifikant som éntydig effekt på Jordens klima. Og dette forlanges det at man skal tro på, hvis ikke risikerer man å bli stemplet som ”umoralsk”.

Kritiske spørsmål – og ”Det svakeste ledd”

Til de postulater som inngår i tesen om den menneskeskapt globale oppvarming må man med rimelighet kunne stille følgende elementære for ikke å si banale spørsmål:

- Foreligger det egentlig noe empirisk materiale (måledata e.l. som tilfredsstillende elementære vitenskapelige krav til robusthet og stringens) som tyder på at det faktisk har funnet sted noen slik oppvarming i løpet av de siste 100 til 150 år? Dernest, og i så fall – vet man sikkert at noen slik oppvarming finner sted nå? Og kan man – av den grunn eller eventuelt av andre grunner – hevde med sikkerhet at en slik oppvarming vil skje i tiden fremover?
- Er det virkelig påvist noen entydig sammenheng mellom en eventuell forsterket drivhus-effekt og en eventuell derav følgende økning i atmosfærens gjennomsnittstemperatur? Er angjeldende fysiske prosesser (hvorav drivhus-effekten kun er én) virkelig så enkle at noe slikt kan hevdes med en rimelig grad av troverdighet?
- Er det med rimelig grad av sikkerhet påvist at en eventuell øket andel av CO₂-innholdet i atmosfæren vil føre til noen forsterket drivhus-effekt? Er ikke drivhus-effekten et produkt av samspillet mellom mange faktorer – prosesser såvel som substanser? Er det virkelig så at CO₂ i så måte skiller seg ut (selv om det korrigeres for denne gassens relativt høye evne til å absorbere langbølget stråling) som en substans med radikalt annerledes – og dermed spesielt utslagsgivende – egenskaper enn atmosfærens øvrige klimagasser?
- Forutsatt at det kan dokumenteres (f.eks. ved historiske data) en sammenheng mellom høyt CO₂-nivå og temperaturøkning,

er det dermed gitt at det består en utvetydig årsakssammenheng, dvs. at førstnevnte er årsak og sistnevnte er virkning?

- Er det vitenskapelig påvist at den eventuelle økning av CO₂-innholdet i atmosfæren som antas å ha funnet sted gjennom de siste 100 til 150 år, faktisk skyldes menneskelig virksomhet? Og om så skulle være tilfelle, kan man av den grunn postulere noen årsakssammenheng mellom en slik antagelse og antagelsen om at det også skulle foregå en såkalt "global oppvarming"? Enkelte forskere vil utvilsomt svare et – riktignok betinget – "ja" på ett eller flere av ovennevnte spørsmål. Langt de fleste vil imidlertid reservere seg mot noen eller alle, iallfall når spørsmålene stilles i en så konkret form. Men hele forestillingen om den menneskeskapte globale oppvarmingen hviler nettopp på den forutsetningen at alle disse spørsmålene kan besvares med et kategorisk, éntydig og ugjendrivelig "ja".

Forfatteren av disse linjer sitter for sin del ikke inne med noen bastant fasit i form av klare, kategoriske og ugjendrivelige svar – hverken av bekræftende eller benektende art - på de enkelte spørsmålene som ligger til grunn for forestillingen om den "menneskeskapte globale oppvarming". Dette er imidlertid – og nødvendigvis – nettopp de "utfordrende spørsmålene" som man må stille seg dersom forståelsen av dette saks-komplekset skal være tuftet på kunnskap istedenfor overtro.

Man kan ikke dikte eller drømme seg bort fra det faktum at hele forestillingen om den menneskeskapte globale oppvarming hviler på den feilaktige forutsetningen at det nettopp foreligger et slikt komplett sett av éntydige svar som kan danne solide ledd i en robust "bevisskjede". Og det er på dette punkt at det svikter: Teorien om en årsaks-sammenheng mellom menneskelig virksomhet og en angivelig "global oppvarming" er i virkeligheten en konstruert "årsaksskjede" som gjennomgående består av en serie svake ledd.

Tilhengerne av tesen om den menneskeskapte globale oppvarming viser gjerne til rapportene fra FN's Klimapanel (IPCC). Disse støtter seg på funn fra et større antall modellsimuleringer. En modell kan være et interessant verktøy for illustrasjonsformål, men er intet bevis – den viser bare hva som er resultatet av de postulatene som føres inn i modellen.

Det vanligste argumentet for at den globale oppvarmingen er menneskeskapt, er at denne oppfatningen forfektes av "alle" autoriteter på området. "Avvikerne" stemples som useriøse tullebukker. Dette er et argument som faktisk ikke medfører riktighet – det foreligger på ingen måte en slik massiv faglig enighet som det hevdes i media. Men om så var? Godtfolks tillit til autoritetene kan være rørende – og stundom til og med berettiget – men har aldri vært noen garanti for ufeilbarlighet.

Tro versus tvil

For å kunne vurderes seriøst, må en teori være objektivt etterprøvbart, og ha et empirisk fundament. Et trosgrunnlag kan være rosverdig, respektabelt og endog nyttig til sitt bruk, men kan ikke erstatte dokumentert eller dokumentérbar kunnskap når det gjelder å forstå fysiske årsakssammenhenger. Det er heller ikke slik at tro og tvil bestandig er to likeverdige posisjoner, i et angivelig symmetriforhold hvor det påhviler den upartiske og redelige rapportør å lytte til begge sider med samme åpne sinn, - med andre ord, slik som man lytter til begge sider i en væpnet konflikt eller i en politisk eller religiøs diskusjon. Naturvitenskapen er bare ikke slik. Hverken krigens lover ("makt er rett") eller demokratiets lover ("flertallet har rett") gjelder i vitenskapen. Ei heller den regel som gjelder for den dannede diskurs om religiøse spørsmål – at tro og tvil er like aktverdige posisjoner. Vitenskapelige spørsmål avgjøres hverken med makt, diktat, flertallsbeslutninger eller trosbekjennelser. Hverken politisk diktat eller tro har her noen legitim plass. I vitenskapen er det testing av påstander og hypoteser gjennom etterprøvbare eksperimenter og empiri som gjelder. Vitenskapens vesen og dens dynamikk består i at etablerte, toneangivende oppfatninger utfordres og gjøres gjenstand for kritiske spørsmål. I spørsmål om vitenskapelig usikkerhet er det derfor – så å si pr. definisjon – skeptikerne som har rett og de troende som tar feil. Men i den

politiserte klimaforskningen som dominerer dagens virkelighet, er disse grunnleggende premissene tilsidesatt til fordel for en forskning som tilstreber å "bevise" et politisk definert sett av antagelser. (Bemerk at både IPCC og dets norske "filial" Cicero i så henseende opererer på grunnlag av bundet mandat). Dette representerer et fundamentalt avvik fra den vitenskapelige tilnærming, slik denne har utviklet seg siden Æsop (jfr. fabelen om fluen og høyvognen), Protagoras ("mennesket er alle tings mål") og Aristoteles og frem til vår egen tid.

Dette er noe som fremkaller ikke bare frustrasjon men fremfor alt bekymring hos dem blant oss som fortsatt mener at politiske beslutninger eller trossetninger ikke har noen plass i frembringelse av vitenskapelig erkjennelse.

Trosforestillingen om den menneskeskapede globale oppvarming kan vanskelig ses å oppfylle de kriterier som gjelder for at en antagelse skal kunne kalles en hypotese, og langt mindre en teori. Det er ikke dermed sagt at "teorien" nødvendigvis er gal. I virkelighetens verden er alt i prinsippet mulig, eller iallfall tenkelig. Men i mangel av noen form for troverdig begrunnelse har antagelsen likevel formodningen mot seg. Inntil påviselig belegg for noe annet måtte foreligge hører den hjemme i overtroens og mytenes verden.

Forskningens vesen:

Bevisbyrde og kvalitetssikring

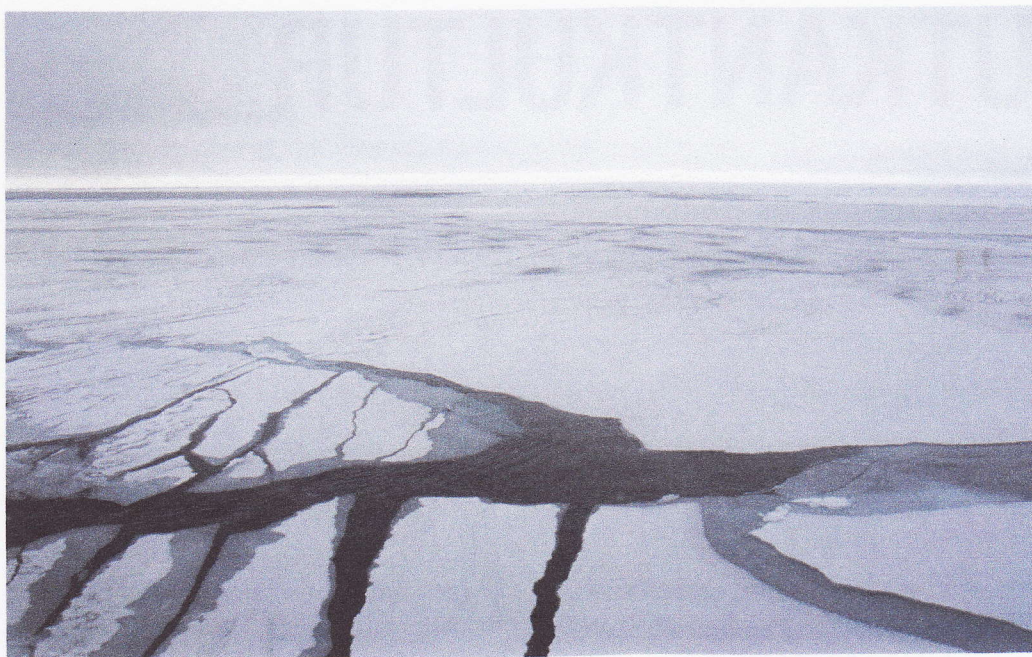
I en tale til FN's Generalforsamling 9. mai 2008 hevdet Gro H. Brundtland at det er umoralsk å tvile på tesen om den menneskeskapede globale oppvarming. En slik uttalelse fremstår som et kroneksempel på hvordan en trossetning kan opphøyes til et kategorisk imperativ gjennom tilsidesettelse av selve grunnprinsippet for all vitenskapelig forskning. Å stille kritiske spørsmål – med

tvilen som drivkraft – er og blir forskningens moralske raison d'être.

Et ankepunkt som "de klimafrelste" til stadighet har fremført mot "klimaskeptikerne", er at dersom de sistnevnte virkelig er seriøse forskere, så burde de kunne fremlegge sine forskningsresultater i de relevante faglige fora. Bare på den måten, hevdes det, vil skeptikerne kunne vise at de har noe å fare med, og ikke bare drive med diletantisk synsing. Som et eksempel på denne type argumentasjon hitsettes følgende uttalelse, fremsatt i en artikkel av geologen Reidar Müller og glasiologen Olav Orheim: "Men hvorfor tar ikke klimaskeptikerne disse debattene i fagmiljøene og i de vitenskapelige tidsskriftene før de går ut i mediene? På denne måten kunne de fått kvalitetssikret sine idéer gjennom fagfelleevaluering, som er forskningsverdens beste måte for å etablere kunnskap".

Én ting er at påstanden om at de såkalte klimaskeptikerne blant forskerne ikke tar disse debattene i fagmiljøene, rett og slett er feil. Tvertimot foregår den faglige debatten i stadig større omfang og intensitet i det offentlige rom som omfatter såvel fagmiljøene i snever forstand som "mediene" – og de sistnevnte omfatter selvsagt også "de vitenskapelige tidsskriftene".

Men akkurat dét får være så sin sak. Det er i den siste delen av ovennevnte sitat – når Müller og Orheim uttaler seg om behovet for kvalitetssikring av idéer gjennom fagfelleevaluering, at de avslører en grunnleggende brist i sin forståelse av forskningens vesen. Dette er alvorlig, fordi deres innvending virker tilsynelatende fornuftig – skal man ikke kunne stille samme faglige krav til begge parter i en vitenskapelig debatt? Nei, det er nettopp det man ikke skal! Resonnementet legger her til grunn at det består en symmetrirelasjon mellom de to si-

Fra havet mellom Svalbard og Grønland, april 2007. Foto: Arvid Sveen

der – på den ene side ”de klimafrelste” og på den annen side ”klimaskeptikerne” – i den forstand at det påhviler begge parter en lik bevisbyrde eller behov for å få kvalitetssikret sine idéer. Men slik er det jo ikke.

Det er den som lufter en idé, formulerer en hypotese eller fremkaster en påstand om en gitt årsakssammenheng – in casu tesen om den menneskeskapte globale oppvarming – som har bevisbyrden, eller nærmere bestemt, behov for kvalitetssikring. Og den kvalitetssikringen er det nettopp skeptikerne som utøver, ved å stille de nødvendige kritiske spørsmål. Skepsis er ingen idé, hypotese eller påstand som behøver å kvalitetssikres. Skepsis er tvertimot den tilnærming eller det verktøyet som bør være hovedelementet i den fagfellellevurderingen som i de ovensiterte linjer – noe bombastisk, men langt på vei riktig – blir betegnet som forskningsverdens beste måte for å etablere kunnskap. Uansett er det bekymringsfullt når media i i den grad som tilfellet er (globalt såvel som i Norge), har valgt å spille rollen som medspillere for makthaverne og deres faglige

premissleverandører – og stundom også som pådrivere for politiske beslutninger tuftet på deres posisjoner – heller enn å stille de kritiske spørsmålene ved det vitenskapelige eller erkjennelsesmessige grunnlaget.

Problemet for journalister uten naturvitenskapelig utdanningsbakgrunn er at de ikke er i stand til å bedømme debattene ut ifra deres vitenskapelige innhold. At det er behov for kompetanseheving i så måte og at avisene kunne være tjent med å ha en forskningsjournalist i sine rekker, er det lett å være enig i. Det er neppe rimelig å forlange at aviser og journalister (mer enn oss andre) skal kunne innfri ”den ideale fordring” om toppkompetanse på alle fagfelter. Derimot er det alltid betryggende å kunne se at pressen lever opp til rollen som ”den fjerde statsmakt” – fremfor alt ved å stille kritiske spørsmål ved oppleste og vedtatte ”sannheter” og ikke falle for fristelsen til å være talerør for de til enhver tid etablerte øvrigheter og interesser.